

af valgbarhed og dermed fortabelse af mandatet som folketingsmedlem, idet man fastsatte den foran citerede regel om, at vedkommende ikke måtte være „straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af folketinget.“ Samtidig gik man bort fra i valgloven at fastlægge en bestemt straf og en bestemt strafferamme som afgørende, idet der i den nugældende valglov, jfr. lovbekendtgørelse nr. 366 af 10. august 1970, anvendes samme ordvalg som i grundloven:

„§ 2. Valgbar til folketinget er enhver, som i henhold til bestemmelserne i § 1, stk. 1, har valget til dette, medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af folketinget, jfr. grundlovens §§ 30 og 33.“

Jfr. også professor Alf Ross, der i sin Dansk Statsforfatningsret I (2. udgave 1966) pg. 297 ff. udtaler:

„Det er den begåede handling, der er afgørende, ikke straffens størrelse eller udståelse. Betingede domme kan derfor såvel som ubetingede medføre tab af valgbarhed.“

Det krav, der opstilles i grundlovens § 30, er et specielt krav, jfr. professor Max Sørensen, der i sin statsforfatningsret (1969 pg. 81) herom siger:

„Det særlige værdighedskrav, der her formuleres, er sat i relation specielt til folketingshvervet. Målestokken er således ikke nødvendigvis den samme som den, der anlægges ved valgbarhed til kommunalbestyrelser, jfr. den kommunale valglovs § 2, lovbek. nr. 455, 21. dec. 1965, eller i henhold til tjenestemandslovens § 3.

Det er heller ikke et mere almindeligt udformet krav om borgerlig agtelse eller tillid, der kommer i betragtning, men de særlige krav, der bør stilles netop til folketingsmedlemmer.“

og professor Max Sørensen udtaler endvidere i samme værk, at

„Det er efter grundloven ikke afgørende, om den pågældende har sine vælgeres tillid. Det kan f. eks. tænkes, at en lovovertrædelse er begået for at fremme visse lokale interesser, og at vælgerne i den pågældende kreds derfor bedømmer forholdet med nogen sympati. Dette er

dog irrelevant, idet grl. § 30 henviser til, hvad der i „almindeligt omdømme“, det vil sige den almindelige offentlige mening, medfører uværdighed. Da spørgsmålet om valgbarheden afgøres af folketinget, er det folketinget selv, der må gøre sig til eksponent for det almindelige omdømme.

Det er ikke en persons almindelige vandel, der er afgørende. Efter § 30 kræves det, at den pågældende skal være straffet for den handling, der gør ham uværdig. Et forhold, der er moralsk dadelværdigt, men ikke strafbart, kommer således ikke i betragtning, og valgbarheden går heller ikke tabt blot ved, at den pågældende tilstår det strafbare forhold, eller ved, at der rejses tiltale mod ham. Han må være fundet skyldig og idømt straf for handlingen, og straffedommen må være endelig.“

Det eneste tilfælde, hvor et medlem af folketinget efter grundlovsændringen af 1953 er blevet anset for at have mistet sin valgbarhed, forekom i 1957, hvor daværende folketingsmand Thorstein Petersens mandat som medlem af folketinget bortfaldt ved beslutning af folketinget, efter at han ved højesterets dom var idømt straf af fængsel i 40 dage for overtrædelse af bankloven, af aktieselskabsloven samt straffelovens §§ 296 og 302 (vildledende regnskabsaflægelse, uordentlig bogføring m. v.).

Som det fremgår af den i 1957 afgivne betænkning vedrørende Thorstein Petersen, var der i det daværende udvalg til valgs prøveelse enighed om at anlægge en streng bedømmelse. Det hedder således i udvalgets betænkning (Folketingstidende 1956-57, 2. samling, tillæg B, sp. 78):

„Det er udvalgets opfattelse, at det for hele det politiske livs sundhed er absolut nødvendigt, at folketinget udviser den yderste påpasselighed ved sådanne afgørelser, således at der ikke fra befolkningens side kan rejses den mindste tvivl om de enkelte folketingsmedlemmers hæderlighed, nøjagtighed og omhyggelighed i alle økonomiske spørgsmål eller om, at de på det nøjeste overholder de lovbestemmelser, som de selv eller tidligere medlemmer har gennemført.“

Som det fremgår af det foranstående, er folketingsmand A. C. Normann ved dom-